

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
OPĆINSKI SUD U BANOVIĆIMA
Broj: 127 0 Rs 079784 23 Rs
Banovići, 29.02.2024. godine

Općinski sud u Banovcima, sudija Envera Kukić, u pravnoj stvari tužitelja N.Č., sin Dž., iz B., ..., kojeg zastupa punomoćnik Haris Salkanović, advokat iz Živinica, protiv tuženog RMU „Banovići“ DD Banovići, ul. Armije BiH br. 52, zastupan po punomoćnici E.K. – zaposlenici, radi naknade štete zbog povrede na radu, vsp.5.100,00 KM, nakon održane glavne, usmene i javne rasprave, u prisustvu punomoćnika parničnih stranaka, dana 29.02.2024. godine donio je sljedeću:

P R E S U D U

Obavezuje se tuženi da isplati tužitelju na ime naknade nematerijalne štete iz štetnog događaja od 30.09.2021. godine ukupan iznos od 5.504,00 KM, i to:

- za pretrpljene duševne bolove zbog umanjenja životne aktivnosti iznos od 2.000,00 KM,
- za pretrpljene fizičke bolove iznos od 2.056,00 KM,
- za pretrpljeni strah iznos od 888,00 KM,
- za pretrpljene duševne bolove zbog naruženosti u lakom stepenu iznos od 560,00 KM,

sve sa zakonskom zateznom kamatom počev od 21.03.2023. godine, kao dana podnošenja tužbe, pa do isplate, kao i da mu naknadi troškove postupka u iznosu od 1.690,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 29.02.2024. godine, kao dana presuđenja, pa do isplate, a sve u roku od 15 dana od dana prijema prepisa presude.

Sa viškom tužbenog zahtjeva, preko dosuđenog iznosa (do iznosa od 6.880,00 KM) po svim vidovima štete, tužitelj se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Tužitelj je, putem punomoćnika, ovom sudu dana 21.03.2023. godine podnio tužbu protiv tuženog radi naknade štete zbog povrede na radu. U tužbi i tokom postupka se navodi da je tužitelj dugogodišnji zaposlenik tuženog, da je dana 30.09.2021. godine, oko 10:15 sati, tokom obavljanja redovnih poslova pretrpio povredu na radu, da je povredi prethodilo obavljanje posla zamjene cilindra, odnosno postavljanje novog cilindra na mjestu gdje se otvara kašika bagera RH1 Terex, da je tokom „ručnog naštimavanja“ cilindra došlo do prignječenja lijevog ručnog zgloba tužitelja uz kašiku bagera, da je zadobio prijelom u području ručnog zgloba i šake, usljed čega je došlo do umanjenja životne aktivnosti, a trpio je i bol i strah, kao i duševne bolove zbog naruženosti. Smatra da je za predmetnu povredu odgovoran tuženi koji se bavi opasnom djelatnošću, pa je njegova odgovornost objektivna. Tužbom traži da se tuženi

obaveže da mu na ime naknade nematerijalne štete iz štetnog događaja od 30.09.2021. godine isplati ukupan novčani iznos od 5.100,00 KM, od toga iznos od 2.000,00 KM na ime pretrpljenih duševnih bolova zbog umanjnja životne aktivnosti, iznos od 1.400,00 KM na ime pretrpljenih fizičkih bolova, iznos od 1.000,00 KM na ime pretrpljenog straha i iznos od 700,00 KM na ime pretrpljenih duševnih bolova zbog naruženosti u lakom stepenu, sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana podnošenja tužbe, pa do isplate, kao i da mu naknadi troškove postupka. Tokom postupka ostao je kod svih navoda tužbe i tvrdnje da je tuženi odgovoran za predmetnu povredu na radu po osnovu objektivne odgovornosti. Pismenim podneskom od 31.07.2023. godine punomoćnik tužitelja je izvršio preinačenje tužbenog zahtjeva potražujući na ime nematerijalne štete iz štetnog događaja od 30.09.2021. godine ukupan novčani iznos od 6.880,00 KM, od čega iznos od 2.500,00 KM na ime pretrpljenih duševnih bolova zbog umanjnja životne aktivnosti, iznos od 2.570,00 KM na ime pretrpljenih fizičkih bolova, iznos od 1.110,00 KM na ime pretrpljenog straha i iznos od 700,00 KM na ime pretrpljenih duševnih bolova zbog naruženosti u lakom stepenu, sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana podnošenja tužbe, pa do isplate, kao i da mu naknadi troškove postupka. Punomoćnik tužitelja je u završnom izlaganju predložio da sud u cijelosti usvoji preinačeni tužbeni zahtjev, te obaveže tuženog da tužitelju naknadi troškova parničnog postupka.

U pismenom odgovoru na tužbu i tokom postupka tuženi osporava kako osnov tako i visinu tužbenog zahtjeva, tvrdeći da je uzrok povrede na radu nepažnja radnika koji je bio sposoban da obavlja navedene poslove, za što postoje relevantni dokazi, da na strani tuženog nema nikakvih propusta što ga oslobađa od odgovornosti shodno odredbama člana 177. Zakona o obligacionim odnosima. U završnom izlaganju punomoćnica tuženog je ostala kod tvrdnje da je tuženi provedenim dokazima uspio dokazati da nije odgovoran za predmetnu povredu i da ima mjesta primjeni odredbe člana 177. Zakona o obligacionim odnosima, izražavajući neslaganje sa nalazom i miljenjem vještaka medicinske struke. Predlaže da sud odbije tužbeni zahtjev tužitelja, te istog obaveže da tuženom naknadi troškove postupka.

Tužitelj se u svom iskazu, datom u svojstvu parnične stranke, izjasnio da je dana 30.09.2021. godine kao zaposlenik tuženog raspoređen na poslove i radne zadatke „bravar 1“, da je skupa sa kolegom H.S., A.V. i K.V. dobio zadatak da na PK Turija na bageru „Terex 1“ zamijene cilindar otvaranja kašike, da su obavili sve pripreme, utovarili cilindar, na licu mjesta je bio bager na kojem je lijevi cilindar otvaranja kašike bila iščupana pesnica, pristupili su zamjeni, skinuli su uništeni cilindar i počeli sa stavljanjem novog, tako što su prvo provjerili osovinice da li mogu proći kroz uške cilindra koji se nalazi na cilindru, a cilindar se nalazi na mjestu na kojem se kašika bagera otvara, odnosno on otvara kašiku bagera i nalazi se u džepu sa strane kašike bagera. Tužitelj se dalje izjasnio da mu nije poznata težina cilindra, da se radi o teškom predmetu, krenuli su ubaciti cilindar, svezali su ga kaišem po sredini, u međuvremenu je došao rovokopač koji će podignuti teret kako bi ubacili cilindar, nakon što su cilindar zakačili, a kako isti nije stabilan jer vaga, morali su ga pridržavati, H.S. je pridržavao nazad, a on naprijed. Kako se tu nalazi jedan lim-džep-gornja uška u koju se stavlja cilindar, isti se mora uštimavati ručno, jer se to ne može učiniti mašinom iako se cilindar nalazi na kaišu, oni

polako upravljaju istim kako bi ga ubacili u njegovo ležište. Dok su tako uštimavali cilindar u njegovo ležište isti ga je udario u ruku koja je ostala između kašike i cilindra, povikali su da stanu da izvuče ruku. Ove poslove je radio od početka zaposlenja, nekada jednom mjesečno, a nekada i češće i ne postoji drugi način postavljanja cilindra, da je poslovođa zadatak dao njemu da završi sa kolegama koje mu je također dodijelio.

U toku postupka na glavnoj raspravi, osim što je izveden dokaz saslušanjem tužitelja kao parnične stranke, po prijedlogu punomoćnika parničnih stranaka provedeni su dokazi uvidom i čitanjem u: “[...]“ provedeno je vještačenje po vještaku zaštite na radu Delić Salihu iz Tuzle i saslušanje istog vještaka na ročištu za glavnu raspravu, provedeno je vještačenje po vještaku medicinske struke-ortopedu dr. Hrustić Asmiru iz Tuzle i saslušanje istog vještaka na glavnoj raspravi, pa je nakon tako provedenog dokaznog postupka, cijeneći sve dokaze kako pojedinačno tako i u njihovoj međusobnoj povezanosti, u smislu člana 8. Zakona o parničnom postupku Federacije BiH (“Službene novine Federacije BiH” broj: 53/03, 73/05, 19/06 I 98/15), sud i odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Među parničnim strankama nije sporno, a što slijedi i iz gore navedenih materijalnih dokaza u koje je sud izvršio uvid, da je tužitelj u vrijeme kada se dogodila konkretna nesreća na poslu dana 30.09.2021. godine bio zaposlenik tuženog raspoređen na poslove i radne zadatke u Rudniku „Površinska eksploatacija uglja“ – RJ Mašinsko održavanje bagera i TS, po osnovu ugovora o radu broj: 6920/18 od 30.04.2018. godine.

Iz prijave o nesreći na poslu, br. 3610/21 od 01.10.2021. godine, proizilazi da je tužitelj dana 30.09.2021. godine u prvoj smjeni, oko 10.15 sati, radeći poslove postavljanja cilindra bagera Terex RH1, na PK Turija, doživio povredu, a u koloni uzrok povrede je konstatovano „nepažnja radnika“.

Iz Zapisnika komisije tuženog o okolnostima pod kojima se desila povreda radnika od 30.09.2021. godine, proizilazi da su članovi komisije konstatovali uzrok povrede nepažnja radnika, a kao prijedlog mjera zaštite su predložili veću opreznost prilikom radova u grupi, a posebno sa dijelovima veće težine i gabarita.

Svjedok H.S. se izjasnio da je u tom periodu kod tuženog obavljao poslove nadzornika mašinske službe, tužitelja poznaje kao radnog kolegu, tog dana je od svog pretpostavljenog dobio zadatak da odradi posao na bageru, tačnije na kašici bagera na cilindru za otvaranje i zatvaranje kašike. Kad su došli na lice mjesta on, tužitelj, A.V. i K.V. pristupili su poslu, tužitelj je bio ispred njega, spuštali su cilindar u njegovo ležište, nije mu poznato kako je došlo do povrede tužitelja jer je bio iza leđa tužitelju i nije vidio kako je povreda nastala, samo je čuo kada je rekao „ode moja ruka“, on je izdao komandu da dižu cilindar da ne bi došlo do još veće povrede ruke, nije vidio kada je tužitelj izvadio ruku nakon povrede, rekao mu je da on odstupi od posla, da mu se pruži prva pomoć, a oni su nastavili sa radom. Svjedok dalje navodi da se radi o cilindru od oko 900kg, da se vadi sa rovokopačem ili dizalicom na način da se obuhvati remenom, zakači se na rovokopač ili dizalicu, izvuče se iz njegovog ležišta, a na isti način se taj posao i ranije obavljao, tj. cilindar se stavlja pomoću rovokopača ili dizalice, ali je nemoguće uraditi samo s tim, cilindar ima

svoje ležište i pri spuštanju cilindra radnici ga preuzimaju da bi ga doveli u njegovo ležište, kad cilindar dođe do svog ležišta moraju ga pajsrom držati-štirati da bi on došao do svog ležišta. Pri tome njihov rad mora biti sinhronizovan. Svjedok se nadalje izjasnio da komande izdaje on i da je bila jedna komanda koju je izdao „spuštaj“, a cilindar se mora spustiti u ležište koje je širine skoro kao i cilindar, tj. od stranica ležišta ima po 50mm, cilindar je okruglog oblika i mora se precizno postaviti, ima na sebi otvore naprijed i nazad, on je stavio pajsrom u otvor koji se nalazi pozadi, a prilikom povrede tužitelja prvi otvor nije bio ušao u ležište, da je bio ušao u ležište njegova bi ruka bila povrijeđena puno više. Svjedok u svom iskazu dalje navodi da postoji Tehničko uputstvo kojeg se mora pridržavati prilikom obavljanja ovakvog posla i on je upoznat sa istim, da je posao obavljao po Tehničkom uputstvu, da su po tom uputstvu ovaj posao trebala obavljati trojica radnika, tog dana njih je bilo četvorica, da pri obavljanju tog posla cilindar nije bio zaprljan jer se isti prilikom pakovanja očisti u skladištu. Navodi da su tog dana on i tužitelj bili na dijelu poslova uštímavanja cilindra u njegovo ležište, dok su ostala dvojica radnika imali drugi zadatak, tj. dok oni uštímavaju cilindar treći radnik stavlja osigurač na cilindar, a četvrti radnik je tog dana bio tu da pomogne ako bude potrebe.

Svjedok A.V. se izjasnio da tužitelja poznaje kao radnog kolegu i da su istog dana počeli raditi kod tuženog, da je upoznat sa povredom tužitelja, tog dana ih je poslovođa Z.T. rasporedio na poslove zamjene cilindra kašike bagera, lijeva strana gledajući iz bagera. Njega je rasporedio kao VK majstora, H.S. kao rukovodioca posla, tužitelja i K.V.. Koliko se sjeća cilindar je bio izvađen, a oni su trebali postaviti novi koji je došao sa skladišta, zakačili su cilindar sa rovokopačem na način da su cilindar svezali kaišem i spuštali su cilindar sa rovokopačem, a on, H.S. i tužitelj su centrirali cilindar pajsrom (željezna šipka), kako koji radnik, neki to rade i rukom, ali on uglavnom radi sa pajsrom, kad vide da je približno došao do svog ležišta ubace ga u ležište i dotjeruju ga macolom i rukama. Ležište u koje cilindar treba da ulegne je skoro iste širine kao i cilindar, tj. nekoliko centimetara širi od cilindra, tako da zaista treba posvetiti pažnje. Nekada se dogodi da cilindar ulegne bez ikakvih pomoćnih radnji, a ponekad treba vremena da se u milimetar to uradi, cilindar se postavlja vertikalno u odnosu na zemlju, a isti je promjera fi 200. Dalje navodi da dok naštimavaju cilindar nemaju uvijek isti položaj, tj. u jednom momentu gledaju jedan u drugog lice u lice, a u drugom momentu se neko okrene da nešto uzme, tako da on nije vidio kako se tužitelj povrijedio, ali je čuo kada je počeo da zapomaže i pomogao mu je izvaditi ruku, jer je bio udaljen od njega otprilike 1m, ruka mu je bila unutar između kućišta i cilindra. Pristup do kašike gdje je trebalo smjestiti cilindar nije komplikovan, imali su pajsere, ali ne zna koliko ih je bilo. Svjedok se na upit punomoćnice tuženog izjasnio da je to uobičajeni način rada, da većinom taj posao rade sa pajsrom, da ležište u koje su stavljali cilindar nije bilo zaprljano tog dana, jer isto očiste pomoćnici bagerista i cilindar se ne može staviti ako nije očišćeno ležište, da ne zna da li postoji Tehničko uputstvo za obavljanje tog posla.

Svjedok M.I. se izjasnio da tužitelja poznaje kao radnog kolegu, da je bio na licu mjesta kada se tužitelj povrijedio, kao i H.S., A.V. i Z.T., da je on držao teret-cilindar sa rovokopačem, da je taj cilindar težine oko 500kg, kad on ubaci cilindar u ležište stisne blokadu komandi na mašini, jer više ništa ne vidi šta

oni rade, a sve ostalo oni rade ručno, pajserima, jer otvor u koji treba postaviti cilindar odgovara cilindru u nekih 50mm i oni iz tog razloga moraju da se potpomognu pajserima da bi naštimali da mogu ubaciti osigurače. Dalje navodi da nije vidio trenutak povređivanja tužitelja, niti može vidjeti kad spusti teret, a cilindar dok je na remenu on se klata, ako se nije na nešto naslonio i zbog toga ga radnici moraju polahko umiještati pajserima.

Svjedok Z.T. se izjasnio da je u vrijeme povređivanja tužitelja obavljao poslove poslovođe mašinskog održavanja, tog dana je rasporedio ko će koje poslove obavljati, rasporedio je tužitelja, H.S., A.V. i K.V., vođa posla je bio H.S., s tim što su tužitelj i A.V. u istom rangu jer rade poslove bravara 1, tj. VK majstora, a i H.S. je također VK majstor i on je bio vođa tog posla, a ukoliko nema nadzornika „bravar 1“ je vođa posla tako da je on u ovom slučaju odredio H.S.. Kad su otišli da obave zadati posao oko 10:00 sati mu se javio tužitelj sa povredom, tako da on nije bio očevidac povrede tužitelja, a po prijavi povrede je poduzeo ostale radnje koje je potrebno provesti radi pružanja prve pomoći, s tim što je tužitelj otišao sam do nadležnog ljekara, bez njihovog prevoza, jer je tako htio. Svjedok se dalje izjasnio da za obavljanje posla montaže ili demontaže cilindra mora biti podesna mašina dizalica ili rovokopač, jer se radi o teškom poslu, a koriste se i dodatna pomagala – pajser, čekić, remen, tako da se ovaj posao ne može raditi rukama bez pomagala, da se ležište očisti prije nego se započne posao smještanja cilindra. Dalje u svom iskazu svjedok navodi da svi nose HTZ opremu, da ne postoji Tehničko uputstvo za postavljanje cilindra jer su to redovni poslovi i da isto postoji samo za veće poslove. Pajseri se koriste zbog skučenosti prostora, da tako rade od kako su bageri došli, da se sa pajserima radi na način da se isti stavljaju u otvore cilindra, kojih ima dva na oba kraja cilindra (cilindar je okruglog oblika, ali na vrhu ima viljušku, rupa na cilindru je sa gornje strane), te jedan radnik stavlja pajser u jednu rupu i cilindar se polako ubacuje u svoje ležište.

Svjedok F.S. se izjasnio da je kritičnog dana, kada se dogodila povreda tužitelja, obavljao poslove poslovođe smjene, što znači da je bio rukovodilac cijele smjene površinske eksploatacije rudarske struke, tj. da je samo prenio zadatke nadzornom osoblju rudarske smjene, rudarima, a oni dalje komuniciraju sa nadzornicima drugih struka, konkretno ovdje sa mašinskom strukom, tako da on ništa ne zna šta se događalo kritičnog dana i nije mu ništa poznato osim da je povreda bila, jer je on dužan da u knjigu upiše šta se događalo u toj smjeni. Izjasnio se da mu nije poznato da li postoji neko tehničko uputstvo za postavljanje cilindra.

Na okolnosti nastanka nesreće na poslu proveden je i dokaz vještačenja po vještaku zaštite na radu Delić Salihu. Iz pismenog nalaza i mišljenja ovog vještaka od 15.01.2024.godine proizilazi da je isti sačinjen na osnovu dokaza u spisu, dokaza pribavljenih od tuženog za potrebe vještačenja, da je vještak svoje zaključno mišljenje o predmetnoj nesreći na poslu dao nakon što je izvršio:

- Analizu uslova u pogledu planiranja i primjene mjera zaštite na radu kod tuženog - utvrdivši da od strane tuženog nisu učinjeni propusti u pogledu planiranja mjera zaštite na radu i obuke uposlenika;

- Analizu mogućnosti rasporeda tužitelja na poslove i radne zadatke „bravar 1“ - utvrdivši da nisu učinjeni propusti od strane tuženog prilikom rasporeda tužitelja na poslove i radne zadatke;

- Analizu osnovnih ergonomskih parametara tužitelja - utvrdivši da je tuženi popunio Prijavu o nesreći na poslu (Obrazac br. 12-/NP), u roku i u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu;

- Mjesta povređivanja tužitelja - utvrdivši da se incidentni događaj, kada je došlo do povrede tužitelja, dogodio na PK Turija dana 30.09.2021. godine; da se proizvodnja na PK tuženog ostvaruje diskontinuiranom tehnologijom, utovar otkrivke se vrši bagerima kašikarima, zapremine kašike od 08-21 m³, u kamione nosivosti 136-170 tona, kojim se ista odvozi na odlagalište;

- Načina povređivanja tužitelja - utvrdivši da je od strane poslovođe mašinskog održavanja određena grupa radnika na zamjeni cilindra otvaranja/zatvaranja kašike bagera „Terex RH 120E“, internog broja 1, u kojoj grupi je bio H.S., nadzornik mašinskog održavanja-vođa grupe; tužitelj-„bravar 1“; A.V. – „bravar 1“ i K.V., koja grupa je imala zadatak da zamijeni cilindar otvaranja i zatvaranja kašike bagera sa lijeve strane kašike gledajući iz bagera, da su dolaskom na lice mjesta zatekli skinuti cilindar otvaranja i zatvaranja kašike, očišćeno ležište u koje se treba ubaciti cilindar, da su ispravan cilindar preuzeli u magacinu, da su, nakon što su se uvjerali u podudarnost dimenzija (promjer na uškama cilindra) izvršili vezivanje cilindra kaišom i njegovo podizanje rovokopačem, da promjer cilindra otvaranja i zatvaranja kašike iznosi fi.200mm, dužina oko 1500mm, težina 600 kg, zbog čega je neophodno koristiti dizalicu ili rovokopač da se cilindar veže sa kaišem ili sajlom, nakon čega se diže u visini gornjeg dijela kašike, pa se nakon toga polako spušta dizalicom ili rovokopačem dok ostali radnici uz pomoć alata (pajsera) vrše usmjeravanje cilindra radi lakšeg ulaska u ležište, da je komandu rukovaocu rovokopačem izdavao H.S., dok su centriranje cilindra vršili tužitelj i A.V., da je tužitelj bio na prednjem kraju cilindra, a A.V. se nalazio na zadnjem kraju, da sa svake strane cilindra prema kućištu ima slobodnog prostora od 35mm;

- Mjera zaštite na radu pri radu – navodeći da zaštitu na radu obezbjeđuju i sprovode organizacije, privredna društva, kao i svi radnici koji samostalno obavljaju djelatnost ili su uposleni kod poslodavca;

- Obaveza poslodavca u pogledu organizovanja poslova bezbjednosti i zdravlja na radu – utvrdivši da nema uočenih primjedbi u Zapisniku o stručnom nalazu, pregledu i ispitivanju oruđa za rad i uređaja tuženog, da je izdata „upotrebna dozvola“, da nije bilo propusta u slučaju povrede tužitelja u pogledu organizacije posla od strane uposlenika tuženog, da se analizom slijeda događaja koji su prethodili nastanku događaja ne mogu isključiti propusti u radu tužitelja koji su doveli do nastanka povrede, a ogledaju se u nekorištenju pomoćnih sredstava prilikom zamjene cilindra otvaranja i zatvaranja kašike;

- Obaveza radnika u pogledu primjene mjera zaštite na radu - navodeći da su svi radnici dužni se pridržavati mjera zaštite na radu i koristiti sredstva rada i opreme po uputama proizvođača;

- Uzroka povređivanja – utvrdivši da se nesretni događaj dogodio zbog propusta u organizaciji u radu grupnog posla, kao i propusta tužitelja koji propust se ogleda u nekorištenju pajsera prilikom centriranja cilindra bagera, dajući zaključno mišljenje; da su se propusti u radu uposlenika angažovanih na izvođenju navedenih radova odlikovali lošom organizacijom i sinhronizacijom rada više uposlenika na jednom te istom poslu, - da je i od strane tužitelja bilo propusta koji se ogledaju u nepridržavanju mjera zaštite na radu u pogledu nekorištenja pomoćnih alata za izvođenje radova i izostanak potrebne pažnje, uzimajući u obzir težinu i složenost poslova koje su izvodili kritičnog dana, a za koje su svi sudionici bili propisno obučeni i osposobljeni.

Svoj pismeni nalaz i mišljenje vještak je obrazložio na ročištu za glavnu raspravu (raspravni zapisnik od 31.01.2024. godine) ostajući u cijelosti kod datog pismenog mišljenja, izjasnivši se ponovno decidno da se radilo o složenim poslovima koji su zahtijevali grupni rad, da je kod ovakvih poslova izuzetna odgovornost na osobi koja je pri izvođenju istih najviše rangirana, u konkretnom slučaju nadzornik H.S., koji je morao da sinhronizuje rad i poslove kompletne grupe, da se doprinos tužitelja odnosi na nekorisćenje pomoćnog alata-pajsera, na što ga je morao upozoriti vođa radova, da i najmanji pogrešan potez može da prouzrokuje štetu. Sud je nalaz i mišljenje vještaka prihvatio kao stručan i objektivan, a prigovore punomoćnika parničnih stranaka sud je ocijenio paušalnim i ničim dokazanim.

U konkretnom slučaju, s obzirom na izvedene dokaze, sud utvrđuje da je tužitelj dana 30.09.2021. godine, kao zaposlenik tuženog raspoređen po Ugovoru o radu na poslove i radne zadatke u Rudniku „Površinska eksploatacija uglja“ – RJ Mašinsko održavanje bagera i TS, da je prilikom zamjene cilindra, odnosno postavljanja novog cilindra otvaranja i zatvaranja kašike bagera RH1 Terex zadobio povrede bliže opisane u Nalazu i mišljenju vještaka medicinske struke, da poslovi koje je obavljao spadaju u redovne poslove i radne zadatke koje obavlja u okviru svog radnog mjesta „bravar 1“, što proizilazi iz Prijave o nesreći na poslu, Ugovora o radu, ostalih materijalnih dokaza, iskaza tužitelja datog u svojstvu parnične stranke, kao i iskaza saslušanih svjedoka, nalaza i mišljenja vještaka zaštite na radu. Sud također utvrđuje da se pri obavljanju navedenih poslova, tj. zamjene cilindra, odnosno postavljanja novog cilindra za otvaranje i zatvaranje kašike bagera Terex RH1, s obzirom na složenost posla, te gabarite samog cilindra od 600 kg, mora koristiti rovokopač ili dizalica za spuštanje cilindra u njegovo ležište, da radnici pri spuštanju cilindra u njegovo ležište moraju uz pomoć alata (pajsera) vršiti usmjeravanje cilindra radi lakšeg ulaska u ležište, da tužitelj nije koristio pri obavljanju poslova pajser, da ga na to nije upozorio ni nadzornik H.S., koji je bio vođa posla, da je to bio dužan učiniti, da posao nije obavljan sinhronizovano od navedene grupe radnika, da je za organizaciju i sinhronizaciju posla bio zadužen H.S.. Sve navedeno proizilazi iz naprijed navedenih dokaza, kako iz iskaza samog tužitelja, svjedoka, tako i nalaza i mišljenja vještaka zaštite na radu. Sud je sa druge strane, također, na osnovu nalaza i mišljenja vještaka zaštite na radu utvrdio da su od strane tuženog poduzete sve mjere zaštite na radu, da je tužitelj prošao obuku zaštite na radu, zadužio opremu lične zaštite na radu, da je raspoređen na poslove i radne zadatke koji odgovaraju njegovoj stručnoj i radnoj sposobnosti.

Po mišljenju ovog suda za povređivanje tužitelja, kao zaposlenika tuženog, postoji odgovornost tuženog po načelu objektivne odgovornosti, a što proizilazi iz odredbe člana 173. i 174. Zakona o obligacionim odnosima kojim je propisano da šteta nastala u vezi sa opasnom stvari, odnosno opasnom djelatnošću se smatra da potiče od te stvari, odnosno djelatnosti, izuzev ako se dokaže da one nisu bile uzrok štete, a za ovu štetu odgovara imalac opasne stvari, odnosno lice koje se bavi opasnom djelatnošću. Članom 177. stav 1. i 3. istog Zakona propisano je da se imalac oslobađa odgovornosti ako dokaže da šteta potiče od nekog uzroka koji se nalazio van stvari, a čije se dejstvo nije moglo predvidjeti, niti izbjeći ili otkloniti, odnosno imalac se oslobađa odgovornosti djelimično, ako je oštećeni djelimično doprinio nastanku štete.

Naime, u konkretnom slučaju odgovornost tuženog sud nalazi u lošoj organizaciji rada od strane vođe poslova H.S., odnosno ne sinhronizovanom radu, koji je nužan, s obzirom na složenost posla koji su obavljali, težinu cilindra, način zamjene istog, prostora gdje se obavljao dati posao (kašika bagera), korištenje rovokopača, a posebno što su cilindar težine 600 kg morali da pri spuštanju u ležište uz pomoć alata usmjeravaju sami radnici, što sve govori da je sinhronizovan rad radnika odlučujući faktor da se posao obavi sigurno uz pomoćni alat za te poslove, u konkretnom slučaju, pajser. Osim toga, odgovornost tuženog sud nalazi i u činjenici što je vođa posla H.S. propustio da upozori tužitelja da se posao uštímavanja cilindra u njegovo ležište mora obavljati uz pomoć pomoćnih alata – pajsera.

Sa druge strane, u konkretnom slučaju, tuženi je dokazao da je i sam tužitelj doprinio nastanku štete time što nije koristio pomoćni alat – pajser, što je bio dužan i obavezan (iskaz svjedoka Z.T., M.I., H.S., A.V., nalaz i mišljenje vještaka zaštite na radu), a osim toga po mišljenju suda takvo postupanje tužitelja nije logično, odnosno neodgovorno je da teret od 600 kg, koji se spušta rovokopačem, uštimava rukama bez pomoćnog alata, posebno što se radi o radniku koji ima odgovarajuću kvalifikaciju, odnosno iste je stručne kvalifikacije kao i vođa posla H.S. „bravar 1“, prošao je sve obuke zaštite na radu, pa je znao i morao znati posljedice takvog postupanja, zbog čega se tuženi po ocjeni ovog suda djelimično oslobodio odgovornosti u omjeru od 20%, pa samim tim i obaveze naknade nematerijalne štete koja je predmet tužbenog zahtjeva u omjeru preko 80% od pripadajuće naknade za pojedine vidove nematerijalne štete. Veći doprinos tuženog, pored činjenice što nije obezbijeđen sinhronizovan rad od strane vođe posla, opravdava i činjenica da tuženi sa svoje strane nije dokazao da je vođa posla upozorio tužitelja da mora koristiti pomoćni alat – pajser, u konačnom i zabraniti mu obavljanje datog posla jer je dozvoljavajući tužitelju da radi bez pomoćnog alata – pajsera vođa grupe ne samo doveo u opasnost život i zdravlje tužitelja već cijele grupe, s obzirom da se posao morao obavljati sinhronizovano.

Iz navedenih razloga bez osnova je pozivanje punomoćnika tužitelja na Uputstvo za demontažu i montažu elemenata i sklopova begera, jer se vještak zaštite na radu izjasnio da je izvršio uvid u Tehničko uputstvo za održavanje i servisiranje bagera, da nije opisan način obavljanja posla koji su radili konkretnog dana kada je nastala povreda (usmeno obrazloženje vještaka), ali je u poglavlju navedenog uputstva „Mjere zaštite“ navedeno da je obavezna upotreba ispravnih i funkcionalnih ličnih zaštitnih sredstva i opreme koja su taksativno navedena, a između ostalog u alineji osam je navedena obavezna upotreba i „alata“, a pajser jeste alat. Također je bez osnova i tvrdnja vezana za zaduženje pomoćnih sredstva – pajsera obzirom da tužitelj radi u službi održavanja, pa je logično da zna gdje se zadužuju sredstva rada. Osim toga, svjedoci Z.T., M.I. i H.S., kao i vještak zaštite na radu, su se izjasnili da se uštímavanje cilindra vrši pomoću pajsera, a i sam svjedok A.V., na kojeg se poziva punomoćnik tužitelja, se izjasnio da se centriranje cilindra vrši pajserom ili ručno, da on uvijek koristi pajser, tako da njegov iskaz da se centriranje cilindra vrši ručno, odnosno rukama, nije potvrđen niti jednim drugim dokazom, odnosno iskazom svjedoka kojima sud nije imao razloga da ne pokloni vjeru. Osim toga, tužitelj je kao dugogodišnji uposlenik i kvalifikovani

radnik prošao sve obuke vezano za zaštitu na radu, pa je tako i upoznat koja sredstva treba koristiti pri obavljanju navedenih poslova za koje poslove su potrebna trojica radnika, a u konkretnom slučaju je bilo četiri radnika.

Shodno svemu iznijetom sud je i utvrdio da je u konkretnom slučaju tužitelj doprinio nastanku štetnog događaja u omjeru od 20%, a da je doprinos tuženog 80%, a sve shodno odredbi člana 192. Zakona o obligacionim odnosima.

Radi utvrđivanja stepena povređivanja tužitelja i radi utvrđivanja visine nastale štete izveden je dokaz vještačenja po vještaku medicinske struke dr. Hrustić Asmira, specijalisti ortopedu. Iz nalaza i mišljenja ovog vještaka od 24.07.2023. godine proizilazi da je vještak svoj pismeni nalaz i mišljenje sačinio na osnovu medicinske dokumentacije u spisu koju je naveo, neposrednog pregleda tužitelja za potrebe vještačenja, pa je utvrdio da je kod tužitelja povreda koju je zadobio u navedenoj nesreći prouzrokovala prijelom dvije kosti ručja os trikvetruma i os pisiforme koje su zacijelile, prisutnost stalne boli i otoka ručnog zgloba, dovela do umanjjenja životne aktivnosti od 5%, a koje se ogleda u otežanom pokretanju ruke u ručnom zglobu, umanjenog stiska sa šakom, nemogućnosti obavljanja finih i grubih radnji prilikom obavljanja redovnih životnih aktivnosti, nemogućnošću formiranja pesnice, obavljanja radnih aktivnosti na poslu i kući, radi čega tužitelj mora da pravi odmore i uzima protivupalne lijekove. Vještak je utvrdio da je tužitelj zbog navedene povrede, uzimajući u obzir sam način povređivanja, regiju povređivanja, podvrgavanje procedurama u vidu RTG snimka, trpio bolove jakog intenziteta u trajanju od jednog dana, bolove srednjeg intenziteta u trajanju 40 dana i slabog intenziteta u trajanju od 90 dana (vještak izvršio ispravku svog nalaza na ročištu za glavnu raspravu od 07.11.2023. godine u dijelu u kojem je napisao da su bolovi srednjeg intenziteta trajali 90 dana, a radi se o bolovima slabog intenziteta u trajanju od 90 dana). Tužitelj je prema mišljenju vještaka trpio i strah jakog intenziteta u trajanju od 24 sata, srednjeg intenziteta u trajanju 25 dana i slabog intenziteta u trajanju od 60 dana. Navedena povreda je kod tužitelja, radi kontrakture ručnog zgloba i prstiju obje šake po mišljenju vještaka ostavila naruženost u lakom stepenu, ponekad primjetna trećim licima.

Pismeni nalaz i mišljenje vještak je usmeno obrazložio na ročištu za glavnu raspravu (raspravni zapisnik od 07.11.2023. godine), ostajući kod datog Nalaza i mišljenja, ispravljajući tehničku grešku u kucanju u dijelu gdje je naveo da je bol srednjeg intenziteta trajao 90 dana, a treba da stoji da je radi o bolu slabog intenziteta u trajanju od 90 dana.

Primjedbe na nalaz i mišljenje vještaka punomoćnik tužitelja nije imao, dok je istom prigovorila punomoćnica tuženog prigovarajući visini utvrđenog stepene umanjjenja životne aktivnosti koji prigovor je sud ocijenio kao neosnovan, imajući u vidu da ni sud a ni punomoćnica tuženog ne raspolažu stručnim znanjem iz ove oblasti radi čega je i određeno provođenje dokaza vještačenja po stručnom licu, vještaku medicinske struke.

Shodno naprijed utvrđenom činjeničnom stanju, težini zadobijenih povreda kod tužitelja, pretrpljeni bol i strah, utvrđeni procent umanjjenja

životne aktivnosti, sud nalazi da pretrpljeni bolovi i strah opravdavaju dosuđivanje naknade nematerijalne štete po tom osnovu. Cijeneći sve okolnosti pod kojima je tužitelj zadobio povrede, a posebno imajući u vidu činjenicu da se nezgoda dogodila pri postavljanju cilindra otvaranja i zatvaranja kašike bagera, težine 600 kg, što je predmetnoj nesreći dalo posebnu težinu, sud cijeni da tužitelju na ime pretrpljenih fizičkih bolova, s obzirom na njihovu jačinu pripada iznos od 2.570,00 KM, a 80% od tog iznosa predstavlja iznos od 2.056,00 KM (odbijen utvrđeni doprinos tužitelja štetnom događaju od 20%), koji iznos mu je i dosuđen, da bi mu za pretrpljeni strah pripadao iznos od 1.110,00 KM, a 80% od tog iznosa predstavlja iznos od 888,00 KM (odbijen doprinos tužitelja od 20%), koji iznos mu je i dosuđen. Tužitelju, s obzirom na utvrđeni procent umanjjenja životne aktivnosti od 5%, bi pripadalo pravo na novčanu naknadu u iznosu od 2.500,00 KM, a 80% od tog iznosa predstavlja iznos od 2.000,00 KM (odbijen doprinos tužitelja od 20%), pa mu je sud i dosudio na ime umanjjenja životne aktivnosti iznos od 2.000,00 KM. Tužitelju pripada i pravo na naknadu štete zbog naruženosti za koji vid štete mu pripada pravo na naknadu u iznosu od 700,00 KM, pa imajući u vidu utvrđeni doprinos tužitelja u nastanku štete od 20%, to mu je sud dosudio iznos od 560,00 KM. Sud cijeni da je ovako odmjerena visina naknade nematerijalne štete, u smislu odredbe člana 200. Zakona o obligacionim odnosima, srazmjerna dužini trajanja i jačini intenziteta fizičkih bolova i straha, kao i stepenu umanjjenja životne aktivnosti, te da je u skladu sa sadašnjom sudskom praksom i Orijentacionim kriterijima Građanskog odjeljenja Vrhovnog suda Federacije BiH. Dakle, sud je tužitelju na ime naknade nematerijalne štete po svim vidovima iz ovog štetnog događaja dosudio ukupan iznos od 5.504,00 KM, uz odbijeni doprinos istog nastanku štetnog događaja od 20%.

Slijedom izloženog, tužitelj je sa viškom tužbenog zahtjeva za naknadu nematerijalne štete preko dosuđenog iznosa, po svim osnovima, odbijen kao previsoko postavljenim.

Sud nije posebno obrazlagao medicinsku dokumentaciju cijeneći da je to nepotrebno s obzirom da se o istoj izjasnio vještak medicinske struke, a niti je obrazlagao materijalne dokaze predložene od strane tužene, vezano za nesreću na poslu, a to iz razloga što je vještak zaštite na radu istu obradio u svom pismenom nalazu i mišljenju.

Na dosuđeni iznos nematerijalne štete sud je tužitelju dosudio i zakonsku zateznu kamatu, i to počev od 21.03.2023. godine, kao dana podnošenja tužbe, kako je to tužitelj potraživao svojim tužbenim zahtjevom, jer nalazi da ovako postavljeni tužbeni zahtjev u pogledu potraživanja kamata nije u suprotnosti sa odredbom čl. 277. Zakona o obligacionim odnosima a niti sa sudskom praksom, te Zaključkom Građanskog odjeljenja Vrhovnog suda Federacije BiH.

Odluka o tužbenom zahtjevu temelji se na odredbama članova 154, 173, 174, 177, 192, 200 i 277. Zakona o obligacionim odnosima FBiH („Službeni list SFRJ“, br. 29/78, 57/89; „Službeni list SR BiH“ br. 2/92, 13/93 i 13/94; „Službene novine FBiH“ br.27/03).

Odluka o troškovima postupka temelji se na odredbi člana 386. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službene novine F BiH“ broj: 53/03, ... 98/15) i Tarife o nagradama i naknadama za rad advokata („Sl. novine FBiH“, br. 22/04). Troškovi se s obzirom na vrijednost spora u tužbi od 5.100,00 KM odnose na sastav tužbe u iznosu od 360,00 KM, troškova pristupa na pripremno ročište od 05.07.2023. godine u iznosu od 360,00 KM, troškova pristupa na ročište za glavnu raspravu od 07.11.2023. godine u iznosu od 360,00 KM, troškova pristupa na nastavak ročišta za glavnu raspravu od 11.12.2023. i 31.01.2024. godine u iznosima od po 180,00 KM, tako da ukupni troškovi zastupanja iznose 1.440,00 KM. Tužitelju pripadaju i troškovi vještačenja u iznosu od 250,00 KM, tako da ukupni troškovi tužitelja, koje mu je tuženi dužan naknaditi, iznose 1.690,00 KM (vsp. u tužbi 5.100,00 KM, tužitelju ukupno dosuđen iznos od 5.504,00 KM).

S U D I J A
Envera Kukić

Pouka o pravnom lijeku:

Protiv ove presude dozvoljena je žalba Kantonalnom sudu Tuzla u roku od 15 dana od dana prijema presude. Žalba se podnosi putem ovog suda u 3 (tri) istovjetna primjeraka.